

وزارت آموزش و پرورش
معاونت آموزش ابتدایی

طرح جبران و تثبیت یادگیری دانش آموزان در تابستان

(اجرای تفاهم‌نامه سه جانبه بین آموزش و پرورش، دانشگاه فرهنگیان و سازمان بسیج دانشجویی به شماره ۱۴۰/۵۳۰ مورخ

۱۳۹۹/۱۲/۲۸)

تیرماه ۱۴۰۰

مقدمه:

یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در دوره ابتدایی اهمیت بسیار زیادی دارد؛ زیرا اولاً به مهارت‌های پایه خواندن، نوشتن، حساب کردن و آداب و مهارت‌های زندگی اختصاص دارد. مهارت‌هایی که همانند زیربنای ساختمان هستند و هرگونه ضعف در آن‌ها سبب می‌شود دانش آموزان در معرض افت تحصیلی و کم‌سوادی دائمی قرار گیرند و یادگیری آن‌ها در دوره‌ها و پایه‌های بالاتر صدمات جبران‌ناپذیری ببیند و منجر به خروج این دانش آموزان از چرخه آموزشی گردد. ثانیاً در این دوره به دلیل سرعت بالای یادگیری دانش آموزان در صورت وجود ضعف‌های یادگیری در آن‌ها، می‌توان با صرف زمان و تلاش‌هایی محدود این ضعف‌ها را جبران کرد.

براین اساس معاونت آموزش ابتدایی بر آن است تا با مشارکت سازنده شما همکاران محترم در استان‌ها، مناطق، مدارس و کلاس‌های درس، برنامه جبران و تثبیت یادگیری دانش آموزان دارای افت تحصیلی دارای سطوح عملکرد «نیاز به آموزش و تلاش بیشتر» و «قابل قبول» را به اجرا درآورد؛ بنابراین شیوه‌نامه آن به شرح زیر ارسال می‌شود. انتظار می‌رود با طراحی و اجرای اقدامات و فعالیت‌های اثربخش در این زمینه توسط شما همکاران بزرگوار استان‌ها و ارسال گزارش‌های دوره‌ای مناطق و مدارس، شرایط بهبود و ارتقاء پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بیش‌ازپیش فراهم شود.

اهداف برنامه

هدف کلی:

- مداخله آموزشی و جبران یادگیری دانش آموزان دارای افت تحصیلی.

اهداف جزئی:

- تعمیق یادگیری و تقویت بنیه علمی دانش آموزان؛
- حمایت از دانش آموزان لازم‌التوجه (دیرآموز، فاقد دسترسی به آموزش حضوری یا مجازی، بدسرپرست و بی‌سرپرست)؛
- کاهش افت تحصیلی، تکرار پایه و ترک تحصیل، به‌ویژه در پایه‌های اول و دوم ابتدایی.

مستندات قانونی اجرای برنامه:

- ماده ۶۳/الف/۱ برنامه ششم توسعه؛
- راهکارهای ۲-۵ و ۳-۵ سند تحول بنیادین؛
- ماده ۶ آیین‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی دوره ابتدایی (شرکت در دوره‌های جبرانی)؛
- برنامه عملیاتی معاونت آموزش ابتدایی (کاهش نرخ تکرار پایه).

مخاطبین برنامه:

مخاطبین این برنامه عبارت‌اند از:

- تمامی دانش آموزان دوره اول ابتدایی دارای سطوح عملکرد تحصیلی «نیاز به آموزش و تلاش بیشتر» و «قابل قبول» در دروس فارسی و ریاضی؛

- تمامی دانش آموزان دوره دوم ابتدایی دارای سطوح عملکرد «نیاز به آموزش و تلاش بیشتر» و «قابل قبول» در دروس فارسی، ریاضی و علوم.

گستره اجرای برنامه:

این طرح در مدارس ابتدایی کشور، برای تمامی دانش آموزان دارای سطوح عملکرد «نیاز به آموزش و تلاش بیشتر» و «قابل قبول» لازم الاجراست.

بازه زمانی اجرای برنامه از روز شنبه ۱۹ تیرماه تا روز چهارشنبه ۳ شهریورماه، به میزان ۲ جلسه آموزشی در هر هفته، جمعاً ۱۴ جلسه آموزشی است.

فرایند اجرای برنامه:

برای اجرای مطلوب این برنامه، انجام گام‌های زیر توسط استان‌ها و مناطق مدنظر است. تصمیم‌گیری درباره جزئیات هر گام، با در نظر گرفتن اقتضات استانی، با معاونت آموزش ابتدایی استان یا مناطق است.

- **گام اول:** تشکیل کمیته‌های تخصصی آموزشی و پرورشی استانی، منطقه‌ای و مدرسه‌ای و اتخاذ تصمیمات لازم
- **گام دوم:** ساماندهی نیروهای آموزشی مدارس شامل معلمان و دانشجومعلم‌ان^۱؛
- **گام سوم:** اطلاع‌رسانی درباره برنامه در سطوح استان، منطقه و مدارس؛
- **گام چهارم:** شناسایی دانش آموزان مشمول برنامه در استان، منطقه و مدارس؛
- **گام پنجم:** تشکیل کلاس‌های درسی (حضور، مجازی یا ترکیبی) و ارائه آموزش‌های لازم به دانش آموزان مشمول برنامه؛
- **گام ششم:** نظارت مستمر بر اجرای برنامه توسط کمیته‌ها و ارائه گزارش‌های دوره‌ای؛
- **گام هفتم:** ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مشمول برنامه و ارائه گزارش‌های تحلیلی مربوطه.

جدول اعضاء و وظایف کمیته‌ها:

جدول اعضاء و وظایف کمیته‌های سطح مختلف به شرح زیر است:

کمیته	اعضاء	شرح وظایف
تخصصی آموزشی و پرورشی استانی	معاون آموزش متوسطه، معاون آموزش ابتدایی، رؤسای ادارات اول و دوم ابتدایی، تکنولوژی و گروه‌های آموزشی، عشایر و توسعه عدالت آموزشی و نمایندگان راهبران آموزشی-تربیتی، معاونت‌های برنامه ریزی و توسعه منابع، مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکتهای مردمی، روابط عمومی، دانشگاه فرهنگیان و سازمان بسیج دانشجویی	<ul style="list-style-type: none"> • دریافت و ابلاغ بخشنامه به مناطق • تشکیل جلسه و تصمیم‌گیری درباره جذب و ساماندهی نیروهای آموزشی مدارس • تأمین و تخصیص اعتبارات لازم برای اجرای برنامه و حق‌الزحمه تمامی عوامل اجرایی و معلمان از منابع مالی استان (اعتبارات شوراهای آموزش و پرورش استان، کمک‌های مردمی و خیرین آموزشی، بسیج فرهنگیان، اعتبارات کیفیت‌بخشی و فوق‌برنامه‌ها و غیره). • اطلاع‌رسانی استانی درباره برنامه • نظارت بر حسن اجرای برنامه در سطح استان • تنظیم گزارش‌های لازم و ارسال آن به دفتر دبستانی تا ۲۰ شهریور

۱- از آنجایی که براساس ماده ۶ آیین‌نامه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی دوره ابتدایی مسئولیت جبران یادگیری دانش آموزان دارای سطح عملکرد «نیاز به آموزش و تلاش بیشتر» بر عهده معلم مربوطه است، لذا از نیروهای آموزشی داوطلب برای آموزش و یادگیری دانش آموزان دارای عملکرد «قابل قبول» استفاده خواهد شد.

۲- در ساماندهی نیروهای آموزشی داوطلب، اولویت با معلم کلاس مربوط است.

شرح وظایف	اعضاء	کمیته
<ul style="list-style-type: none"> • دریافت و ابلاغ بخشنامه به مدارس • جذب و ساماندهی نیروهای آموزشی موردنیاز مدارس منطقه (فراخوان، گزینش و صدور ابلاغ) • تأمین و تخصیص اعتبارات لازم برای اجرای برنامه و حق الزحمه تمامی عوامل اجرایی و معلمان از منابع مالی منطقه (اعتبارات شوراهای آموزش و پرورش منطقه، کمک‌های مردمی و خیرین آموزشی، بسیج فرهنگیان، اعتبارات کیفیت‌بخشی و فوق‌برنامه‌ها و غیره). • اطلاع‌رسانی منطقه ای درباره برنامه • نظارت بر حسن اجرای برنامه در مدارس • تنظیم گزارش‌های لازم و ارسال آن به استان تا ۱۵ شهریور 	<p>معاون آموزش متوسطه، معاون آموزش ابتدایی منطقه، کارشناسان آموزش ابتدایی، تکنولوژی و گروه‌های آموزشی، عشار و توسعه عدالت آموزشی و نمایندگان راهبران آموزشی-تربیتی، معاونت‌های برنامه ریزی و توسعه منابع، مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکتهای مردمی و روابط عمومی</p>	<p>انقضی آموزشی و پرورشی منطقه</p>
<ul style="list-style-type: none"> • تشکیل جلسه و برنامه ریزی برای اجرای مطلوب برنامه • شناسایی دانش آموزان مشمول برنامه در مدرسه • اطلاع‌رسانی به اولیاء دانش آموزان مشمول برنامه جهت حضور و همراهی با برنامه • اطلاع رسانی به همکاران دارای دانش آموزان «نیازمند آموزش و تلاش بیشتر» و دریافت و تصویب جدول زمانی آموزش‌های جبرانی آنها • برنامه ریزی آموزش دانش آموزان دارای رتبه «قابل قبول» شامل انتخاب معلم از بین نیروهای آموزشی دارای ابلاغ از منطقه و دریافت برنامه و جدول زمانی کلاسها • تشکیل کلاس‌های درسی و اجرای آموزش‌های لازم • نظارت بر آموزش و یادگیری دانش آموزان • نظارت بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در نوبت شهریورماه • تنظیم گزارش‌های لازم و ارسال آن به منطقه تا ۱۰ شهریور 	<p>اعضاء شورای مدرسه</p>	<p>مدرسه ای</p>